

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
Ізмайлівської гімназії
Олександрійської міської ради
Протокол № 1 від 29.08.2022 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Ізмайлівської гімназії

Олександрійської міської ради

Оксана КРАСЮК

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
в Ізмайлівській гімназії
Олександрійської міської ради
Кіровоградської області

I. Загальні положення

1. Положення про академічну доброчесність (далі – Положення) розроблене з метою формування та забезпечення реалізації у закладі політики академічної доброчесності.

2. Положення має стати для закладу основним документом, на підставі якого здійснюється вся робота з формування та дотримання відповідних норм щодо етичної поведінки усіма педагогічними працівниками і здобувачами освіти.

3. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

4. Академічна доброчесність має принципове значення для формування у суспільстві поваги до закону, доброчесної поведінки стосовно результатів чужої інтелектуальної праці, справедливого оцінювання навчальних досягнень учнів.

5. Академічна доброчесність передбачає:

- *Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.* Нагадування правил цитування, норм використання чужої інтелектуальної праці має бути постійною практикою у закладі під час здійснення будь-яких видів освітньої діяльності.

- *Надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.* Педагог постійно перебуває у процесі вдосконалення, пошуку нових форм і методів роботи, використання досвіду колег, поширення власного досвіду. Тому важливим залишається надання педагогічними працівниками достовірних результатів власної педагогічної діяльності в методичній, науково-дослідницькій або творчій галузях освітнього процесу.

- *Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.*

- *Справедливе оцінювання результатів навчання за прозорими критеріями.* Навчальні здобутки учнів мають бути оцінені справедливо, за прозорими критеріями, доцільність використання яких обов'язково доводиться до відома здобувачів освіти.

II. Правові та етичні принципи академічної доброчесності

1. Права і свободи людини, покладені в основу принципу та механізму академічної доброчесності, закладають підґрунтя для формування розумної, обізнаної та відповідальної особистості, забезпечують високу якість результатів освітньої діяльності, стимулюють творчість та інновативність в суспільстві.

2. Безумовними та основоположними принципами академічної доброчесності є:

- *Принцип справедливості, рівноправності та недискримінаційності.* Усі учасники освітнього процесу визнають та поважають особистість кожної людини, незалежно від її соціального, громадського статусу, віку, статі, расової чи етнічної приналежності, є рівними в своїх правах і діють справедливо в рамках норм поведінки, прийнятих в суспільстві. Справедливість у викладанні, оцінці навчальних досягнень учнів, кар'єрному просуванні педагогічних працівників, отриманні будь-яких нагород, відзнак, повинна ґрунтуватися на законних, прозорих, послідовних, неупереджених і об'єктивних критеріях.

- *Принцип чесності, гідності і добросовісності.* У своїй діяльності всі учасники освітнього процесу прагнуть до знань, обізнаності та кращих практик чесною поведінки, гідного поводження в суспільстві та добросовісного дотримання вимог законів, внутрішніх організаційно-розпорядчих актів, процедур та стандартів якості, відповідають за результати своєї діяльності, добросовісно виконуючи взяті на себе зобов'язання, що сприяє прозорості, підзвітності та вільному вираженню поглядів. Кожний учасник освітнього процесу повинен особисто дотримуватися принципу чесності, гідності та добросовісності, і лише потім спонукати інших учасників освітнього процесу, утримуватися від брехні, обману, шахрайства, крадіжок та інших форм нечесної та ганебної поведінки, які підривають довіру до якості освіти.

- *Принцип поваги, довіри та толерантності.* Всі учасники освітнього процесу в основу своїх відносин покладають взаємну довіру та повагу до себе, інших, освітнього процесу та досліджень, а також визнають розмаїття та багатоманітність результатів діяльності кожної людини, сприяючи вільному обміну інформацією та ідеями, залучаючи до співпраці, творчості та індивідуального розвитку. Вільний обмін ідеями і свобода висловлювань базуються на взаємній повазі, яку поділяють всі учасники освітнього процесу, незалежно від віку, статі та положення в освітній ієрархії.

- *Принцип компетентності й професіоналізму.* Всі учасники освітнього процесу зобов'язані здійснювати свою діяльність на високому професійному рівні, постійно підвищувати кваліфікаційний та освітній рівні.

- *Культура поведінки здобувачів освіти та педагогів.* Здобувачі освіти та педагогічні працівники мають поводитися тактовно, стримано, зберігати самоконтроль і витримку, слідкувати за власним зовнішнім виглядом, уникаючи проявів негативних емоційних реакцій, що принижують чиюсь честь і гідність.

Усі учасники освітнього процесу мають бути ввічливими і коректними, дотримуватися норм етикету у кожній окремій життєвій ситуації, уникаючи конфліктів та будь-яких дій, що ображають особистість.

Педагогічні працівники повинні мати почуття міри і такту, уникати авторитарності та категоричності, погроз, примушення чи насильства, постійно дбати про культуру мови і спілкування.

3. *Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:*

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

- Надання достовірної інформації про методики і результати викладання, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність.
- Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.
- Об'єктивне оцінювання результатів навчання учнів.
- 4. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:*
  - Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для учнів з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).
  - Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.
  - Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.
  - Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
  - Постійну підготовку до уроків, виконання домашніх завдань.
  - Дотримання правил етики у спілкуванні з однолітками та дорослими.
  - Використання мобільних телефонів під час освітнього процесу.

III. Порушення академічної доброчесності

Основними формами порушення академічної доброчесності є:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *стискування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- *несанкціонована співпраця* – надання навмисної чи усвідомленої допомоги (чи їх спроба), придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо);
- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-

яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- *шахрайство* – підробка підписів в офіційних документах; використання під час контрольних занять заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної чи наукової діяльності.

IV. Заходи з формування академічної доброчесності та попередження фактів її порушення

1. Для формування академічної доброчесності необхідна цілеспрямована робота і керівництва, і всіх педагогів закладу. Просвітницька робота, практичні заняття, використання під час проведення навчальних занять доступних учням методів пошуку і коректного посилання на джерела, робота над критеріями оцінювання навчальних досягнень та їх застосування – все це має постійно відбуватися у закладі. А заходи, які спрямовані на забезпечення академічної доброчесності та контроль за її дотриманням, – включатися до планування.

2. З метою формування академічної доброчесності та попередження фактів її порушення у закладі проводяться наступні заходи:

- ознайомлення всіх учасників освітнього процесу із нормами цього Положення;

- обов'язкове інформування учасників освітнього процесу про необхідність дотримання принципів і норм академічної чесності та професійної етики;

- розроблення прозорих і зрозумілих критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;

- розповсюдження методичних просвітницьких матеріалів;

- здійснення педагогами постійного контролю щодо дотримання здобувачами освіти норм академічної доброчесності (перевірка учнівських творчих і дослідницьких робіт, рефератів з метою виявлення порушень академічної доброчесності);

- справедливе та об'єктивне оцінювання навчальних досягнень учнів;

- пропагування педагогічними працівниками принципів академічної доброчесності особистим прикладом з їх дотримання.

V. Порядок реагування закладу на можливі факти порушення академічної доброчесності та відповідальність за ці порушення

1. Обов'язок керівництва закладу – постійно контролювати дотримання норм академічної доброчесності та вживати необхідні дії, щоб протидіяти фактам можливих її порушень.

2. За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу несуть адміністративну або дисциплінарну відповідальність.

3. Порушення академічної доброчесності педагогічними працівниками може мати такі наслідки:

- відмову в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

4. Порушення академічної доброчесності здобувачами освіти може мати такі наслідки:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повідомлення (усно, письмово, телефоном) батьків /осіб, які їх замінюють.

5. За дії (бездіяльність), що визнані Положенням порушенням академічної доброчесності, особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених чинним законодавством України.

6. У разі виявлення порушення академічної доброчесності у закладі діє такий порядок реагування:

- Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі обґрунтовані факти порушення академічної доброчесності чи наміри про можливість такого порушення, повинен звернутися до директора закладу з письмовою заявою на його ім'я. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, не розглядаються. Керівник закладу відповідає за дотримання конфіденційності інформації щодо персональних даних особи-заявника.

- Керівник закладу створює комісію з перевірки факту порушення академічної доброчесності, на засідання якої запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

- За результатами перевірки комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення академічної доброчесності.

- У разі підтвердження порушення академічної доброчесності висновки комісії подаються на засідання педагогічної ради для ухвалення рішення про притягнення до відповідальності особи, яка здійснила дане порушення.

7. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень;

- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

VI. Прикінцеві положення

1. Положення є невід'ємною складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти у закладі.

2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора закладу. Положення скасовується у такому самому порядку.

3. Положення оприлюднюється на веб-сайті закладу, постійно знаходиться у відкритому доступі, щоб кожен охочий міг без перешкод з ним ознайомитися чи застосувати у конкретній ситуації.